

A Fővárosi Ítéltábla a Danubia Szabadalmi és Védjegy Iroda Kft. (...., ügyintéző: dr. Harangozó Gábor szabadalmi ügyvivő) által képviselt felperes neve (...) felperesnek a Dr. Faragó Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Faragó István ügyvéd) által képviselt I... Zrt. (I.rendű alperes címe) I. rendű és a Gödölle, Kékes, Mészáros & Szabó Szabadalmi és Védjegy Iroda (...., ügyintéző: dr. Kereszty Marcell szabadalmi ügyvivő) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen szabadalombitorklás megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. december 5. napján kelt, 3.P.26.728/2010/13. számú ítélete ellen a felperes 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az elsőfokú perköltség megfizetésére a felperes 15 napon belül köteles.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 12 700 (Tizenkétezerhétszáz) forint, a II. rendű alperesnek 173 200 (Százhetvenháromezer-kétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 100 000 forint, a II. rendű alperesnek 2 186 795 forint perköltséget.

A tényállásban megállapította, miszerint a felperes a bejegyzett hasznosítója az ... 25-i elsőbbségű, ... lajstromszámú „Előtét betakarítógépekhez, különösen repce vagy lóbab betakarításához” című szabadalomnak. A találmány főigénypontja - melyet a II. rendű alperes a)-e) jelölésekkel látott el - a következő: Előtét betakarítógépekhez, különösen repce vagy lóbab betakarításához [a) pont] egy késtartó gerendával [b) pont] és közte, valamint a betakarítógép leborított vágóműve közötti, felfogótálcát alkotó átvezető lemezzel [c) pont], azzal jellemezve, hogy az átvezető lemez (3) alatt előnyösen magassági irányban állítható védő terelő lemez (6) van elrendezve [d) pont], és az átvezető lemeznek (3) legalább két, hátrafelé enyhén emelkedő, és hátsó végén erősen lehajló lépcsője (4) van [e) pont]. A

szabadalmi leírás 1. ábrája a szabadalom tárgyának kiviteli alakját metszetben ábrázolja. A találmány szerinti előtéthez az ábrán bal felől csatlakoznak a késtartó gerendához (1) a nem ábrázolt kések, és jobb felől csatlakozik a nem ábrázolt betakarítógép, amelynek haladási iránya az ábra síkjába esik és jobbról balra mutat. A rendeltetésszerű működés során a kések által levágott növények a késtartó gerenda (1) fölött az átvezető lemezre (3) kerülnek, és azon csúsznak a betakarítógép felé.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes a repcebetakarító adapterek részét képező előtét asztalok használatával, forgalomba hozatalával, forgalomra történő felkínálásával és raktározásával 2008. május 20-tól, a II. rendű alperes ugyanezen előtét asztalok előállításával, forgalmazásával és raktározásával 2007. december 1-től bitorolja a perbeli szabadalmat és kérte velük szemben a megjelölt jogkövetkezményeket is alkalmazni. Csatolta a repcebetakarító adapterekről az I. rendű alperes n... telephelyén 2009. január 29-én készített fényképeket, amelyen látható, hogy a gyártási adattáblán a II. rendű alperes szerepel gyártóként. Állította, hogy az alperesi termékekben a perbeli találmány 1. igénypontjának minden egyes jellemzője megvalósul.

A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy az általa gyártott termékben az e) pontbeli jellemző nem valósul meg és nincs egyenértékűen helyettesítve sem, ugyanis termékének hengeres görbületű bordái nem egyenértékűek a találmányban szereplő lépcsőkkel. Ennek bizonyítására az Iparjogvédelmi Szakértői Testület véleményét is csatolta.

Az I. rendű alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte, osztva alperesi pertársa álláspontját.

Az elsőfokú bíróság a keresetet a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 24. §-ának (1)-(4) bekezdései és 35. §-ának (1) bekezdése alapján nem találta alaposnak.

Mivel az alperesek csak az e) pont szerinti jellemző megvalósulását vitatták, a felperes azonban a nevezett jellemző megvalósulásának a bizonyítását meg sem kísérelte, hanem azzal érvelt, hogy a felhívott jellemzőt egyenértékű megoldási elemmel helyettesítették, ezért az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy ez megállapítható-e. Rámutatott, miszerint az igényponti jellemzővel ekvivalensnek az olyan elem tekinthető, amely lényegében ugyanazt a feladatot, lényegében ugyanolyan módon és lényegében ugyanolyan eredménnyel látja el. Az egyenértékűség feltételeit kizárólag az objektív műszaki feladatok, megoldási módok és eredmények összevetésével lehet eldönteni, így nincs jelentősége, hogy a szabadalom esetében ismert vagy új-e az igényponti jellemző, illetőleg annak feladata, megoldási módja vagy eredménye. A jelen esetben a szabadalom szerinti lépcsők, valamint a sérelmezett termékben kialakított hengeres görbületű bordák feladatát, megoldási módját és eredményét kellett mérlegelni. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint a felperes alaptalanul állította, hogy a lépcsőknek nincs

akadálytalan átvezető funkciója, mert a leírás kifejezetten megállapítja, hogy a találmány átvezető lemezének a levágott termény kifogástalan átvezetése a feladata. Kitért rá, hogy az e) jellemző szerint a lépcsők az átvezető lemez részét képezik, a rajz pedig a találmány olyan kiviteli alakját mutatja be, amelyben az átvezető lemez felülete túlnyomórészt lépcsők felületéből áll. Ennek folytán, ha az átvezető lemezben kialakított lépcsők nem lennének alkalmasak a levágott termény kifogástalan átvezetésére, akkor kizárt volna az átvezető lemez alkalmassága a feladat megvalósítására. Eredménytelennek tartotta a felperes hivatkozását az egyenértékűség körében a lépcsők által létrehozott vályúszerű gyűjtőterekre, mert az igénypont ilyen ismertetést nem tartalmaz, és ez a leírásban sem jelenik meg.

Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a haszonnövények esetében a termény fogalma magában foglalja a szemeket vagy magvakat is, ennek megfelelően a lépcsők feladata kiterjed az átvezető lemezre hullott szemek kifogástalan átvezetésére. A leírás 2. oldal 2. oszlopának 10-16. soraiból kitűnik, hogy az e) jellemző elsődlegesen nem a levágott növénydarabok, hanem a kihullott szemek kezelésére szolgál, ekként az egyenértékűség szempontjából a kihullott szemekkel kapcsolatos funkciókat kell értékelni. Hangsúlyozta, hogy a csúszó sodrás - az a jelenség, hogy a levágott növénydarabok szükségképpen magukkal sodorják az átvezető lemezre hullott szemeket - elhanyagolhatóságát a felperes nem bizonyította önmagában azzal az előadással, hogy ha nem lenne elhanyagolható, akkor nem volna szükség gyűjtőterekre az átvezető lemezen, mert a sima felületen is eljutnának a szemek a betakarítógépbe. Ugyanis abból, hogy a leírás szerint a szemvesztés csökkentése érdekében gyűjtőterek kialakítása is szükséges, pusztán az következik, hogy a sodrás hatása nem elegendő a kihullott szemek maradéktalan továbbítására, de nem igazolja, hogy a sodrás hatása elhanyagolható. Ezért a felperes alaptalanul állította, hogy a lépcsők nem látják el a szemek akadálytalan átvezetésének a feladatát amiatt, mert e funkciójukat a leírás nem tárja fel. A II. rendű alperes tehát helyesen állította, hogy a szabadalom szerinti lépcsők kettős funkciót látnak el, mivel biztosítják a szemek akadálytalan átvezetését és szétterítését is.

A fentieket értékelve az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a szabadalom szerinti lépcsők a betakarítási sodrás számára akadálytalan utakat biztosítanak a betakarítógép felé, míg a hengeres görbületű bordák a sodrás hatását kétségtelenül akadályozzák, ezért utóbbiak a kihullott szemek tekintetében egyrészt nem oldják meg az akadálymentes átvezetés funkcióját, másrészt a szétterítés feladatát mind a megoldás módja, mind az eredmény szempontjából eltérően látják el. Mindezek alapján megállapította, hogy az alperesek termékében a szabadalom e) ponti jellemzője nem valósul meg és nincs egyenértékűen helyettesítve sem, ezért a termékre az oltalom nem terjed ki, tehát a felperes alaptalanul állította a szabadalom bitorlását.

A döntéssel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amiben elsődlegesen annak megváltoztatását és a bitorlás részítéletben való megállapítását kérte, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az Szt. 24. §-ának (1) bekezdésével ellentétesen értelmezte a szabadalmi igénypontokat, mivel az egyenértékűség szempontjából vizsgált jellemző tekintetében, annak feladata és megvalósítási módja körében olyan állításokat fogadott el igaznak és értékelt, amelyeket a szabadalmi leírás nem támasztott alá, továbbá nem tájékoztatta a feleket a bizonyítási kötelezettségről, emellett indokolása okszerűtlen és helyenként iratellenes. Fenntartotta, hogy az alperesi termék átvezető lemezén kialakított keresztirányú, hengeres görbületű bordák a lépcsőkkel ekvivalens jellemzőnek tekintendők. A könnyebb összehasonlítás céljából FF/1. szám alatt csatolta a szabadalom szerinti előtét oldalnézeti metszetét, valamint az alperesi termék oldalirányú metszeti nézeteit. Megismételte, hogy a lépcsők és bordák a felpúpozódás megelőzése érdekében azonosan gyűjtőtereket hoznak létre, amivel a magok szétterítését célozzák, ennek igazolására F/12. jelzés alatt csatolta a II. rendű alperes internetes honlapjának a termék főbb jellemzőit ismertető lenyomatát, amiből kitűnik, hogy a bordák célja a magveszteség csökkentése. Tévesen értelmezte az eljáró bíróság a szabadalmi leírást akkor is, amikor úgy értékelte, hogy az előtétnek találmányi célkitűzése lenne a levágott termény kifogástalan átvezetésén túl a szemek kifogástalan átvezetése is. Ezzel túlterjeszkedve a felek által előadott állításokon és bizonyításokon egy többlet feladatot is az ekvivalencia vizsgálati körébe vont. Hangsúlyozta, hogy a szabadalmi leírás nem ad kitanítást és nem is utal olyan elvárásra, hogy a lépcsőknek elő kellene segíteni a kihullott szemek mozgását a betakarítógép felé, de még az Iparjogvédelmi Szakértői Testület II. rendű alperes részéről A/14. szám alatt csatolt szakvéleménye sem tesz említést arról, hogy a szabadalom szerinti lépcsők bármilyen átvezetési funkcióval rendelkeznének. Azzal is érvelt, hogy a betakarítás során a terményből idő előtt kihulló magok műszaki szempontból nem tekinthetők a termény részének és az átvezető lemeznek semmiképpen nem feladata az ilyen szemek továbbítása. Ezért az elsőfokú bíróság az alperesi bizonyítás hiányában a felperesi vitatással szemben okszerűtlenül fogadta el ezen funkció meglétét. Ugyancsak nem bizonyította a II. rendű alperes a perbe általa bevezetett ún. betakarítási sodrás fogalmát. A fellebbezés szerint bár a jelenséget elméletileg kizárni nem lehet, de fenntartotta, hogy annak mértéke a gyakorlatban elhanyagolható és a megvalósítási mód szempontjából nem releváns. Emellett rámutatott, miszerint a szemek szétterítésének és átvezetésének egyidejű megvalósulásának megállapítása egymásnak logikailag is ellentmond, a szétterítés egyenletességét pedig az alperesek szintén nem bizonyították. Mindezek alapján a felperes álláspontja szerint az alperesi megoldás nem eshet kívül a szabadalom oltalmi körén.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel. Előadta, hogy a fellebbezés nem tartalmaz olyan körülményt vagy érvet, amire a felperes ne hivatkozott volna már az elsőfokú eljárás során. Hangsúlyozta, hogy az átvezető lemez az oltalmi kört meghatározó főigénypont jellemzőjét képezi, amellyel deklarálásra került, hogy az oltalmi körbe eső műszaki megoldások ezen eleme átvezetést is megvalósít. Hangsúlyozta, miszerint az átvezetési funkció közreműködik a szemek terítésében,

a két funkció egymástól nem választható el. Változatlanul nyilvánvalóan tévesnek találta azon fellebbezési érvelést, hogy a termés nem tartalmazza a termésből kihullott szemeket is. Előadta, miszerint a repce kifejezetten a szemes- termények csoportjába tartozik. A másodfokú eljárással felmerült perköltségét 324 339 forintban határozta meg.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében - utalva alperesi pertársa ellenkérelmében foglaltakra - ugyancsak az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, másodfokú perköltségét 50 000 forint + áfában jelölte meg.

A másodfokú bíróság a Pp. 256/A. §-ának (1) bekezdés f) pontja és a (4) bekezdése alkalmazásával a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mélységben feltárta, abból az eljárási és anyagi jogszabályok megfelelő alkalmazásával, okszerűen jutott arra a helyes megállapításra, hogy a sérelmezett alperesi termékekre nem olvasható rá maradéktalanul a perbeli szabadalom minden igényponti jellemzője. Döntésével és indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, azt mindössze a perköltség megfizetésének teljesítési határidejével látta szükségesnek pontosítani, a Pp. 217. § (1) bekezdésének megfelelően.

Az Szt. 24. §-ának (1) bekezdése alapján a szabadalmi oltalom terjedelmét az igénypontok határozzák meg, amit a leírás és a rajzok alapján kell értelmezni.

A (2) bekezdés szerint a szabadalmi oltalom az olyan termékre vagy eljárásra terjed ki, amelyben az igénypont összes jellemzője megvalósul.

A (4) bekezdés értelmében annak megállapításakor, hogy a szabadalmi oltalom kiterjed-e valamely termékre vagy eljárásra, megfelelően figyelembe kell venni a terméknek vagy az eljárásnak az igénypontban foglaltakkal egyenértékű jellemzőit is.

Az elsőfokú bíróság a kialakult gyakorlatnak megfelelően járt el a találmányi igénypont értelmezése során és helyesen szögezte le, hogy az alperesi védekezés és a felperesi érvelés folytán csak az e) pontbeli jellemzővel ekvivalens megoldás megvalósulásának a kérdése volt eldöntendő. A vitatott jellemző szerint az átvezető lemeznek legalább két, hátrafelé enyhén emelkedő és hátsó végén erősen lehajló lépcsője van. Alaptalanul vitatta a fellebbezés, hogy a lépcsők szerepet játszanak a levágott termés és ezen belül az idő előtt kihullott magok betakarítógép felé való zavarmentes továbbításában. Helytállóan helyezkedett az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a termés fogalma alatt minden olyan növény részt érteni kell, ami a levágást követően a késtartó gerenda és a betakarítógép között elhelyezett lemezre kerül, ugyanis ezzel ellentétes tartalmat sem a leírásból, sem az igénypontból nem lehet kiolvasni.

Okszerűen tulajdonított kiemelt jelentőséget a kihullott szemeknek is, mert a leírás több helyen, így a 2. oldal 2. oszlop 10-16. soraiban kifejezetten foglalkozik a hüvelyből kihullott szemekkel, illetve azzal, hogy az átvezető lemez lépcsős kialakításával kiküszöbölhető vagy minimálisra csökkenthető a szemeknek az átvezető lemezről a talajra kerülése. A már ismert megoldás bemutatása során (2. oldal 1. oszlop 25-35. sorok) kitér rá, hogy bár az eddigi átvezető lemez bizonyos mértékben felfogó tálcaként is működik, mégis hosszabb munkaidő után az előtét felemelése nélkül a szemek halmaza nagyon magasra felpúpozódik, ami azt eredményezi, hogy a szemek túlfolyva a talajra hullanak, ez egyértelmű veszteséget okoz. Ebből kitűnik, hogy a találmány egyrészről azt hivatott megelőzni, hogy az átvezető lemezre kerülő termények, magok feltorlódjanak, ez tehát a szétterítés feladata, másrészt azt is meg kell oldania, hogy az átvezető lemezen keresztül egyebek mellett a szemek is folyamatosan és zökkenőmentesen eljussanak a késtartó gerendától a betakarítógéphez. Ezért helyesen érvelt a II. rendű alperes azzal, hogy a szétterítés és az átvezetés egymással szorosan összefüggő, elválaszthatatlan folyamat. Egyebekben osztható volt az elsőfokú bíróság azon megállapítása, miszerint nincs olyan követelmény, hogy a szabadalmi leírásban a találmány összes elemének összes funkcióját fel kell sorolni, azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint az egyenletesség és a folyamatos haladás lehetőségének a megteremtése jól kiolvasható a leírásból, tehát nem állapítható meg, hogy az ítélet túlterjeszkedett volna a felek által előadottak vagy bizonyítottak körén. Ugyanezen megfontolásból a fellebbviteli bíróság álláspontja szerint e körben nem volt szükség további bizonyításra sem, így arról a Pp. 3. §-a (3) bekezdése alapján nem kellett volna az eljáró bíróságnak a feleket tájékoztatnia.

Nem vétett eljárási szabályt az eljáró bíróság azzal sem, hogy elfogadta az ún. betakarítási sodródás fogalmát annak ellenére, hogy ennek a létét az alperesek dokumentummal nem támasztották alá, ugyanis a jelenség elnevezésétől függetlenül, okszerűen lehet következtetni arra, hogy a lemezre érkező levágott terményrészek folyamatos haladásával gördülő, sodró mozgás lakul ki. Ugyanakkor a másodfokú bíróság sem látta a felperes részéről igazoltnak azt az állítást, hogy ez a sodró mozgás elhanyagolható lenne. Ezt, amint arra az elsőfokú ítélet helyesen rámutatott, az is megerősít, hogy a leírás alapján még a találmány szerinti lépcsős átvezető lemez sem biztosítja a szemveszteség teljes kiküszöbölését (2. oldal 2. oszlop 14-16. sorok). Ily módon tehát a lépcsők és ezen keresztül a gyűjtőterek kialakítása éppen a sodrás hatásának kiegészítését és a sima lemezes megoldás továbbfejlesztését célozza. Ezért a felperes alaptalanul állította, hogy az igénypontba foglalt lépcsőknek nincs a magok akadálytalan átjutását és lehullásának megakadályozását célzó funkciója. Ezzel szemben az alperesi megoldásban szereplő hengeres görbületű bordák a sodrás hatását kétségtelenül akadályozzák, a kihullott magvak tekintetében nem látják el az akadálymentes továbbítás feladatát és a kiegyenlítés, a szétterítés kérdését is eltérően oldják meg, tehát a szabadalmi igénypontok maradéktalanul nem olvashatóak rá az alperesi előtét adapterre.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A pernyertes alperesek felmerült másodfokú perköltségük megállapítását kérték, ennek összegét a II. rendű alperes az A/16. szám alatt csatolt megbízási szerződés, illetve a Pf.4. és Pf. 10. alatt csatolt számlák szerint 3, 75 óra alapján 210 862 forint és 2 óra figyelembe vételével 113 477 forint összegben kérte megállapítani, az I. rendű alperes megbízási szerződést nem csatolt. A másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest az alperesek javára perköltség megfizetésére kötelezte, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletnek megfelelően állapította meg. Az I. rendű alperes esetében a rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint határozta meg, a meg nem állapítható pertárgy érték mellett figyelemmel arra, hogy a fellebbezési eljárásban egy beadványt nyújtott be. A II. rendű alperes két érdemi beadványt terjesztett elő, amelyre tekintettel a másodfokú bíróság a 2. § (2) bekezdése szerint 3 órát látott elszámolhatónak a megállapodás szerinti 150 euro/óra díjjal, a döntés napján irányadó 303 forint/euro MNB árfolyam alapján. A megállapított összegekhez a 4/A. § alapján áfát is felszámított.

Budapest, 2012. június 5.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző